

Міністерство освіти і науки України
Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К.Д.Ушинського»
Південноукраїнський центр професійного розвитку керівників та фахівців
соціономічної сфери

СУЧАСНІ МЕТОДИ ТА ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

*ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
15 червня 2022 року*

ОДЕСА

УДК: 371.013+378(01)

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ:

Черненко Наталія Миколаївна - доктор педагогічних наук, професор кафедри освітнього менеджменту та публічного управління Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Соловейчук Олена Максимівна – секретар Південноукраїнського центру професійного розвитку керівників та фахівців соціономічної сфери

*Рекомендова вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
(протокол №11 від 30.06.2022 р.)*

Рецензенти:

Дарманська І. М. - доктор педагогічних наук, доцент, декан факультету педагогічної освіти та філології Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії.

Княжева А. І. - доктор педагогічних наук, професор, завідувачка кафедри педагогіки Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Сучасні методи та форми організації освітнього процесу у закладах вищої освіти: збірник матеріалів Всеукраїнської науково-методичної конференції. Одеса : Університет Ушинського, 2022. 261 с.

До збірника ввійшли матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, присвяченої різним аспектам організації освітнього процесу у закладах вищої освіти, сучасним методам та формам організації освітнього процесу у закладах освіти різного рівня, підготовці фахівців соціономічної сфери.

Науковці та студенти висвітлюють питання щодо сучасних методів та форм організації освітнього процесу у закладах вищої освіти.

Відповідальність за зміст матеріалів несуть їх автори.

цінністю для сучасних студентів, які самі є дуже критичними в силу свого віку. У людей переважно розвинуто або критичність мислення, або нестандартність мислення і творчість. Водночас володіння ними обома буває рідко, навіть в мозковій атаці використовуються ці особливості мислення для поділу учасників на 2 групи (критиків та генераторів ідей). Але обидва типи мислення є важливими як для суспільства, так і для викладача. Зазначимо, що критичне і творче мислення відрізняються спрямованістю: на винайдення нового знання чи способу дій та на критику та оцінку існуючого та нового. Основою для них обох є інформація, отже, необхідно вміти працювати з нею на предмет аналізу, оцінки, добору.

Методами, які сприяють формуванню творчого мислення є: аналогія повна і неповна, інверсія (рішення від протилежного), індукція, дедукція, узагальнення, конкретизація, перенесення принципу рішення в нові умови, метод гірлянд і асоціацій, метод викладу рішення проблеми неспеціалісту, метод контрольних питань, мозкова атака в різних варіантах, дискусії, дебати тощо. Зазначимо, що формуванню критичного мислення сприяють питання до інформації, методи роботи з нею: аналіз різних видів, порівняння, агрегації, відсічка інформації тощо.

ТУРХАН Людмила Григорівна

МОРАЛЬНІСТЬ ВИКЛАДАЧА ЯК НЕОБХІДНА УМОВА ДОСЯГНЕННЯ УСПІШНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ

Моральні відносини як вид суспільних відносин становлять таку сукупність соціальних зв'язків і залежностей, в яких визначальною є взаємодія людей та соціальних спільнот, що ґрунтується на загальноприйнятих моральних цінностях і спрямована на дотримання суспільного та індивідуального блага, на гармонізацію умов морального прогресу. Викладач інтегрований у моральні відносини на рівні субординаційних (вертикальних) та координаційних (горизонтальних) зв'язків. Моральний зміст субординаційних відносин полягає в їхній об'єктивній необхідності управління навчально-виховним процесом; дотриманні субординаційних відносин, які сприяють дисциплінованості; праві керівників і підлеглих відповідати їхнім обов'язкам; субординаційних відносинах керівника та підлеглого, які відображають моральну рівність їхньої гідності, єдність у досягненні мети освіти. Викладач – не лише носій знань, умінь, але й духовності, моральної культури, оскільки на нього покладена велика соціальна відповідальність за виховання та навчання молоді. Звичайно ж, наука покликана приносити користь, формувати світогляд, виховувати, розробляти плани економічних та соціальних реформ. «Людина безмежна, і чекати від неї можна чого завгодно. Зло і добро вживаються в ній

поряд» [1, с.180]. В зв'язку з цим моральні якості як сутнісні сили особистості, допомагають стабілізувати відносини на індивідуальному та колективному рівнях.

Ставлення викладача до студента залежить від того, наскільки він володіє організаторськими здібностями, вміє аналізувати складні моральні ситуації, може здійснювати моральний вибір перед прийняттям певного рішення. Варто зазначити й те, що субординаційні відносини характерні й для моральних стосунків між педагогом та студентом і між студентом та педагогом. Педагог повинен виявляти до своїх колег та студентів делікатність, коректність, бути з ними тактовним, уважним, чуйним, будувати відносини з іншими, враховуючи їхні вікові та індивідуальні особливості. На думку Я. А. Коменського, педагоги повинні докладати зусиль, щоб бути не лише керівниками своїх вихованців, але й також їхніми друзями. Коменський був впевнений, що педагог повинен так виховати своїх учнів, щоб ті, перебуваючи навіть наодинці з собою, завжди чинили добродібно. У процесі педагогічної взаємодії студент активно розвиває потенційні можливості, прагне співпрацювати з педагогом, встановлює з оточуючими доброзичливі взаємини, здійснює моральний вибір. Важливе значення у формуванні моральних відносин у педагогічному колективі має визнання людини як найвищої цінності. Викладач суттєво впливає на рівень моральних відносин між студентами, формує в них уміння слухати голос совісті, пізнавати добро і зло, співчувати іншим, відчувати сутність справедливості. Інколи трапляється так, що люди, які добре знають правила поведінки, все ж таки поведуться неввічливо та нечемно. Це пов'язано з тим, що вони не вміють адекватно оцінити себе, побачити себе очима інших людей. За В. Гюго, пізнати та об'єктивно оцінити самого себе надзвичайно важко, оскільки у кожної людини є три характери: той, який їй приписують, той, який вона сама собі приписує, і, нарешті, той, який є насправді. Гіппократ поділив усіх людей по темпераменту на чотири категорії: холерики, сангвініки, флегматики та меланхоліки. На думку цього мудреця, жодна з цих категорій не зустрічається в чистому вигляді, а тому намагатися точно визначити свій темперамент неможливо.

Основні етичні принципи поведінки мають давні традиції, які беруть початок із загальнолюдської культури. Справжня культура поведінки залежить від органічного поєднання внутрішнього світу людини та її вчинків у повсякденному житті. Процес становлення людини ніколи не припиняється, а тому «...єдиної ж ідеї людини у нас немає» [2, 133]. Координаційні моральні відносини відображають взаємини між педагогами рівного посадового статусу в колективі. Зазвичай для таких відносин характерні дружба, співробітництво, взаємодопомога, зумовлені особливостями педагогічної діяльності, у якій важливим є збіг інтересів всіх членів педагогічного колективу, способів задоволення їхніх потреб та створення умов для перспективного розвитку.

Істотний вплив на моральність мають відносини в сім'ї, адже саме тут відбувається її становлення як гармонійної особистості. Якщо ми відчуваємо любов батьків, рідних, друзів, їхню турботу і підтримку, то готові до моральних

відносин з іншими людьми, оскільки віримо у благородство та красу почуттів, оскільки «буття людини означає не просто фіксація її існування, а розкриття способу існування людини в культурі, створеній шляхом практично-духовного освоєння людиною дійсності» [3, с.6].

Процес налагодження зв'язків в колективі може ускладнюватися, коли у них низька моральна культура. В зв'язку з цим викладач повинен не втрачати самовладання, бути виваженим у своїх словах та вчинках, намагатися знайти шляхи до порозуміння. Важливе значення у цьому випадку має культура спілкування педагога. Педагогічне спілкування відбувається в різних ситуаціях. У процесі спілкування формуються як пізнавальні здатності людини, так і усвідомлення власного «Я», самооцінка, виробляються критерії ставлення до себе та інших.

Список використаних джерел:

1. Кудрявцев Ю. Г. Три круга Достоевского / Г.Ю.Кудрявцев. М., 1979. 343 с.
2. Шелер М. Избранные произведения / М. Шелер; пер. с. нем. А. В. Денежкина, А. Н. Малинкина, А. Ф. Филлипова. М.: Гнозис, 1994. 490 с.
3. Дротянко Л. Г. Філософські проблеми мовознавства: Навч. посіб. / Л.Г.Дротянко. К.: Навчальна книга, 2002. 128 с.

ФІЛАНОВА Лада Семенівна

EVENT-ТЕХНОЛОГІЇ В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

Дефініція «event» ще не зафіксована в україномовних етимологічних словниках, адже вона з'явилася в українській мові порівняно недавно. Вона походить від англ. event – «подія». Існує декілька визначень цього терміну: перше належить Роберту Ф. Джані, одному з керівників парку розваг Уолта Діснея: «Заходи – це те, що відрізняється від звичайного життя». Доктор Джо Голдблатт, один з event-гуру, визначив заходи так: «Захід – це унікальний відрізок часу, що проводиться з використанням ритуалів і церемоній для задоволення особливих потреб». Директор компанії Eventum, член міжнародної асоціації ISES, член AmCham О. Шумовіча розуміє під заходом «... вид людської діяльності, що передбачає зустріч і взаємодію різних людей, обмежений за часом і пов'язаний з реалізацією будь-яких спільних цілей». Також на теренах інтернету зустрічаємо визначення категорії event – «розважальна або рекламна вистава, здійснювана на театральній сцені, кіно-або телеекрані, на спортивній або цирковій арені з використанням різного роду сюжетних ходів, образотворчих прийомів, світлової техніки, комп'ютерної графіки тощо».

Першими заходами в історії людства, ймовірно, слід визнати стародавні громадські та релігійні ритуали: посвята в воїни, вибори вождя, святкування